

AMPLOAREA UNUI CONCURS

Concursul din acest an a antrenat 22.144 colective artistice de amatori, dintre care 4238 colective de teatru, 5083 brigăzi artistice de agitație, 1524 colective de recitaluri de poezie și montaje literare, 224 formații de teatru de păpuși, 6445 recitatori, un mare număr de formații coregrafice, orchestre, fanfare etc., în total peste 400.000 artiști amatori. O cifră impresionantă, care dovedește amploarea mișcării artistice de amatori din țara noastră. Dincolo de premiile, diplomele și trofeele obținute în întrecere, acești entuziaști artiști ai celei mai mari scene merită, cu prisosință, laurii pentru pasiunea, talentul și activitatea lor neobosită.

Concursurile, întrecerile, festivalurile, constituie stimulente puternice pentru activitatea echipelor artistice de amatori de toate genurile. Așa se explică rațiunea organizării lor, fie pe teritoriul mai restrâns al unui singur județ, fie reprezentând confruntări între mai multe județe, fie de cuprindere republicană, la care toate formațiile de un anume gen sînt chemate să se întreacă. În toate aceste cazuri, asemenea manifestări nu rămîn acțiuni de „paradă”, ci constituie interesante treceri în revistă ale amatorilor. Un uriaș schimb de experiență al celei mai uriașe scene, scenă ce reunește sute de mii de interpreți. Aceste manifestări, devenite, în cei treizeci de ani de progres al culturii de masă, tradiționale, sînt un prilej de rodnică analiză, dezbateri și interesante concluzii cu privire la repertoriu, la evoluția mersu ascendentă a artei spectacolului, la stabilirea pulsului ce conjugă pasiunea cu elementele de meșteșug dobîndite de artistul amator într-o anumită perioadă. Folosele se numără, deopotrivă, pentru modestul creator de artă, pentru spectatorii săi, colegi de muncă sau conșăteni, pentru cei ce răspund de îndrumarea și orientarea artei de amatori.

Concursul organizat în acest an aniversar 1974 se deosebește și prin importanță și prin structură de cele anterioare. În primul rînd, toți artiștii amatori din țara noastră, interpreți de teatru, poezie sau montaj literar, de dans popular și clasic, de pantomimă sau teatru de păpuși, cîntăreți și soliști instrumentiști, cei ce fac parte din orchestre simfonice sau tarafuri, cineaștii și fotografiile amatori, creatorii tradiției de artă populară

sau artiștii plastici, toți cei care, indiferent de vîrstă, pregătire sau ocupație își dedică timpul liber dăruindu-se semenilor în spectacole sau creații artistice, au ținut să fie prezenți la această grandioasă întrecere. Replica textului dramatic, versul, cîntecul, balada, au răsunit pe scenă împreună, ca un singur glas, aducînd dovada dragostei și recunoștinței zecilor de mii de muncitori, țărani și intelectuali, pentru cei treizeci de ani de viață liberă în patria noastră socialistă.

Dar nu numai prin numărul participanților și diversitatea genurilor se deosebește acest concurs de cele precedente, ci și prin rigoarea tematică. Este, de fapt, primul concurs care propune, în mod prioritar, piese care vorbesc despre lupta de eliberare națională și socială a poporului român, despre mișcarea muncitorească din țara noastră, despre activitatea comuniștilor în ilegalitate, culminînd cu marile greve din 1929, 1933 precum și zguduitorile evenimente din 1939, despre lupta antifascistă ce culminează cu insurecția din August 1944 și, mai ales, despre etapele construcției socialiste, despre schimbările structurale intervenite în viața orașului și a satului contemporan, oglindind noile relații între oameni, bazate pe etica și echitatea socialistă. În felul acesta, scena concursului a devenit, cu adevărat, o tribună a istoriei acestor lupte pentru dreptate socială și o oglindă a contemporaneității, cu accente satirice de demascare a formelor de birocrație, dar și cu accente mobilizatoare, militînd pentru continua îmbunătățire a structurii economice și administrative.

După cum se poate vedea, tematica propusă este larg cuprinzătoare și oferă mari posibilități interpretilor. În traducerea concretă a tematicii prin arta spectacolului se remarcă o mai mare diversitate a genurilor abordate. În primul rînd, se cuvine notată marea pondere a piesei într-un act, aceasta reprezentînd peste 60% din lucrările înfățișate pe scena concursului.

Teatrul Popular din Mediaș obține un remarcabil succes cu spectacolul *Și pe strada noastră* de Horia Lovinescu, piesă care ilustrează insurecția din August 1944. Spectacole convingătoare prezintă și căminele culturale din Geoagiu-Hunedoara, cu *Legenda lui Avram Iancu* de Dan Tărchilă, cel din Zlatna-Alba, cu *Urme pe zăpadă* de Paul Everac, cel din Grădinari-Ilfov, cu *Într-o seară de toamnă* de Ștefan Tita, din Costești-Vilcea, cu *Fiul satului* de Ion Băieșu, din Săcel-Maramureș, cu *Jocul cu focul* de Octav Măgureanu, apoi unele case de cultură ca cea a Sectorului 2 din București, cu un interesant colaj intitulat *Oameni sub cer de August*, care reunește mai multe momente din lupta insurecțională; Casa de cultură din Botoșani, cu *Pasiune plus rațiune* de Al. Mirodan, Clubul uzinei „Tractorul” din Brașov, cu *Inamicii* de D. Solomon, Clubul uzinei „Electroputere” Craiova, cu *O familie de Dan Tărchilă* etc.

Cîteva încercări de a prezenta piese în mai multe acte, mai ales de către colectivele cu experiență, au fost, de asemenea înucununate de bune rezultate: Teatrul Popular din Rimnicu-Vilcea a realizat un spectacol convingător cu *Puterea și Adevărul* de Titus Popovici, Teatrul Popular din Buzău a realizat cu minuție un impresionant spectacol cu *Accidentul* de Cristian Munteanu, Casa de cultură din Cîmpina s-a impus cu *Casa care a fugit prin ușă* de Petru Vintilă, iar Casa de cultură a Sindicatelor din Piatra Neamț, cu *Oameni care tac* de Al. Voitin.

O prezentă, pe cît de pitorească, pe atît de convingătoare, a constituit-o spectacolul de teatru folcloric. Prezentarea unui obicei străvechi a prilejuit colectivului de teatru al căminului cultural din Gohor-Galați un spectacol viu și plin de substanță, intitulat *Judecata satului*, iar sătenii din Bîrsa-Bihor au adus pe scenă străvechi costume în *Măsuratul oilor*.

Inițiativa de încurajare a autorilor locali, a celor care cunosc îndeaproape viața colectivului din care fac parte și care, de multe

ori, își îmbunătățesc încercările dramatice cu ajutorul membrilor echipei, inițiativă ce a luat naștere de curînd, s-a concretizat prin cîteva spectacole care pot reține atenția; menționăm, în această categorie, *Cămașa cu rîuri* de Ion Iivan, realizată de căminul cultural din Pecica-Arad, *Pribornia și fiii săi*, de Ion Florian Panduru, pusă în scenă la căminul cultural din Petroșnița-Caraș Severin, *Omizile în livadă* de Const. Beiu, la Răducăneni-Iași, *Convoiul pleacă în zori* de Petre Drăghici, la Clubul chimic Brăila, *Eftimie Croitoru* de Marin Radu Mocanu, la căminul cultural Sfințești-Teleorman, *Cetățuia Vărădiei*, poem dramatic de poeta-țărancă M. Bulzan, realizat de colectivul întreprinderii Poligrafice din Timișoara etc.

Un mare număr de montaje literar-muzicale, compuse din versuri ale poeților cunoscuți, sau producții locale, legate în așa fel, încît să urmărească o idee precisă, să ilustreze un eveniment sau acțiuni legate de o anumită localitate sau regiune, au fost prezente pe scena concursului. Din marea producție a acestui gen am numărat destule spectacole statice și convenționale, dar că genul este viabil și poate oferi interpretilor o partitură generoasă, a fost dovedit cu prisosință. Astfel, montajul *Pe-un picior de plai*, prezentat de tînărul colectiv al Clubului IMMR „16 Februarie” din Cluj, în care replica patetică era însoțită de un inteligent comentariu muzical, iar euritmia avea rol precumpănitor, subliniind ideile textului. Colectivul căminului cultural din Sălișteștea de sus-Maramureș a legat, în mod inteligent, cîteva texte folclorice, aducînd pe scenă o prezentă viu colorată, cîntînd frumusețea plaiurilor natale în *Iză, apă curgătoare*, ca și Căminul cultural din Bîrsa-Arad, în *Frumoasă țară*, adevărată odă închinată pămîntului românesc. Prezențe remarcabile au constituit și interpreții căminului cultural din Bicalta-Cluj cu *Balade populare*, în limba maghiară, cei de la Casa de cultură din Govora-Vilcea, cu *Bărbații României*, cei de la Casa de cultură a sectorului I din Capitală, cu un text modern și actual: *Ce se mai poate, cînd totul se poate*, interpreții țărani din Pietroșani-Teleorman, cu *La izvoarele luminii comuniste*, cei din Dărmănești-Bacău, cu *LECȚIA de istorie*, cei de la clubul sindicatului Siderurgic Reșița, cu *Baladă reșițeană* (pe versuri ale poeților locali) etc.

Recitalurile de poezie, scenariul-anchetă socială, pantomima completează tabloul unei producții teatrale de amatori pe cît de diversă, pe atît de interesantă.

Un colectiv de excepție cu spectacole de excepție și-a confirmat și cu acest prilej valoarea; este vorba de formația de improvizare din comuna Sânt-Bistrița Năsăud, cu două spectacole de „teatru nescris” intitulate *Bătrînul își imparte averea* și *Măritatu fără voie*, în care vîrstnicul Constantin Iugan cu ceilalți interpreți mai tineri se dovedesc inegalabili.

Multe din succesele colectivelor de teatru ale amatorilor se asociază cu prezența unor regizori profesioniști ce dovedesc nu numai talent și laborioasă activitate, ci și simț pedagogic. Reușita colectivului de la Teatrul Popular din Rîmnicu Vilcea se conjugă cu prezența lui D. D. Nelcanu, cea a Teatrului Popular din Mediaș, cu prezența lui Constantin Codrescu, cea a formației de la Casa de cultură a sectorului 2 din București, cu cea a lui Hary Eliad, cea a formației de la Casa de cultură din Buziaș-Timiș, prin contribuția lui Dan Radu Ionescu etc. Conclucrarea regizorilor cu aceste formații teatrale în care există interpreți talentați, cu veche experiență, care au dobîndit, de-a lungul anilor, destule cunoștințe scenice și chiar meșteșug, au dus la spectacole nuanțate, bine gradate, cu accente logice, convingătoare. Cum se explică reușita unor formații, mai ales satești, care nu se pot bucura de sprijinul unor îndrumători competenți? Cred că opțiunea repertorială are, în acest caz, un rol hotărîtor. Piese care, prin tematica lor, sînt apropiate de mediul, locul și preocupările interpreților, pot înlesni interpretări viabile, de multă autenticitate. Asemenea spectacole devin convingătoare prin farmecul lor ingenuu, atît de specific amatorilor.

Un capitol aparte îl constituie participarea la concurs a păpușarilor amatori. Adresîndu-se mai ales spectatorilor-copii, aceste spectacole au adus pe scena mică aspecte

din viața de școală și familie, din timpul liber al copiilor, a apelat la o serie de eroi cunoscuți din basmele populare sau au prezentat în culori plăcute preocupările specifice ale universului copilului contemporan, de multe ori într-o formă metaforică. Putem cita, în această privință, spectacolele realizate de Tereza Nagy cu Casei de cultură din Dumbrava-Timiș cu *Maricica* de Maria Luiza Vlădescu și *Isprăvile Căței* de Ildiko Kovacs; cel de la Jilort-Brașov, cu *Obiceiuri de nuntă*; cel al Casei de cultură din Techirghiol-Constanța, cu *Hai la moși cu... strămoși* de Al. Popovici și Ștefan Lenchiș, al casei de cultură din Giurgiu, cu un spectacol de estradă intitulat *Glume trase pe sfoară*; al căminului cultural din Macău-Cluj, cu povestea populară *Petre Păcălici*, al Sindicatului din Cîsnădie-Sibiu, cu *Toc-Năpîrstoc* de Viorica Iluber-Rogoz etc.

În sfîrșit, recitatorii s-au afirmat prin vigoarea interpretării și caldul patetism cu care au abordat poezia patriotică, poezia ce ciută viața noastră actuală, balada, versul liric. Diertec Ioana din Slătioara-Maramureș și-a dovedit aptitudinile dramatice recitînd cu fermecătoare sinceritate *Balada lui Pîntea*. Forță și surprinzătoare nuanțe au valorificat în recitare și Mioara Olteanu, de la casa de cultură Buzău (*Tara* de I. Nenițescu), Valeria Frunză-Pirvu, de la căminul cultural Homocea-Vrancea (*Memoria adolescenților* de Nina Cassian), Elisabeta Balogh de la casa de cultură Miercurea Ciuc (*Jurămîntul națiunii* de Adrian Păunescu), Constantin Dumitrescu, căminul cultural Motru (*Patria* de Zaharia Stancu), Petrinel Ștefănescu din Rîmnicu Vilcea (un micorecital pe versuri de Marin Sorescu și Adrian Păunescu), poetul-cioban Dumitru Enaru din Bădeni Argeș (cu versurile proprii, *Doruri spuse pe hirtie*) și mulți alții.

Mihai Crișan

